

Права людини і медіагалузь

Уляна Закірова,
здобувачка вищої освіти,
Бердянський державний
педагогічний університет
Юлія Мельнікова,
канд.філол. наук, доцент
Бердянський державний
педагогічний університет

АВТОРСЬКИЙ ПОДКАСТ «ЖИТТЯ З ВИКЛИКАМИ»: ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ КОНЦЕПЦІЇ

Одним із популярних майданчиків для поширення інформації є подкаст – короткі аудіопрограми різної тематичної спрямованості. Подкаст вирізняється відносною простотою підготовки – достатньо мати диктофон у телефоні, встановлену програму для обробки аудіофайлів. Головною особливістю подкасту вважається те, що його можна слухати «за вимогою»: не залежати а ні від частоти, як у випадку з радіо, а ні від наявності або відсутності Інтернету, оскільки слухач/ка може обрати потрібний аудіофайл, закачати його і прослухати, коли буде можливість. Функціонування подкастів як відносно нового формату подачі інформації потребує подальшого вивчення, чим і пояснюється **актуальність** обраної теми.

Мета дослідження – описати особливості розробки концепції авторського подкасту «Життя з викликами», спрямованого на висвітлення життя людей з інвалідністю, які змушені були переїхати з України до інших країн після повномасштабного вторгнення російських військ в Україну.

Розробка концепції подкасту про людей з інвалідністю потребує ретельної підготовки, адже ця тема є чутливою. Важливо, щоб програми містили недискримінаційні матеріали, автор демонстрував толерантне ставлення до героїв і героїнь, не транслював стереотипи, якими досі іноді супроводжуються журналістські тексти. На думку Т.

Ковальової, стереотипи самі по собі «не містять загрози, однак досить часто дозволяють людям приймати рішення, діяти за спрощеними схемами, швидко, зайвий раз не замислюючись. Важливо, що деякі стереотипи, використані в матеріалах ЗМІ, приховують небезпеку і можуть заважати формувати справжню картину світу, вводити в оману або створювати хибне сприйняття, особливо коли вони не мають стосунку до фактичної частини матеріалу» [1, 200].

Мета подкасту «Життя з викликами» – висвітлити життя людей з різними видами інвалідності, порушити проблеми, з якими стикаються герої та героїні, шляхи їх подолання, перемоги і творчість, пережитий досвід та перспективи, привернути увагу суспільства і влади до вразливих соціальних груп. Посилення медійної уваги до людей з інвалідністю, надання можливості їм поділитися своїми знаннями і досвідом, надихнути аудиторію може позитивно вплинути на побудову інклюзивного суспільства, де усі люди мають рівні права на повноцінне життя.

Тематично подкаст різноплановий: інформація про доступність, універсальний дизайн, творчість, хобі, літературні та музичні напрями, аналіз законодавства і політик, які стосуються людей з інвалідністю.

У подкасті «Життя з викликами» авторка спілкується з гостями, які є вимушеними мігрантами. Вони розповідають про подвійне навантаження – як інтегруватися у нове середовище, маючи інвалідність. І це не тільки про фізичні обмеження, адже інвалідність може бути прихованою, а людина потребуватиме особливих умов. В одному з випусків подкасту авторка пропонує кілька соціальних проєктів, спрямованих на полегшення адаптації в країнах, до яких змушені були переїхати герої. Зокрема:

- Розробка мобільного додатку для вивчення мов або підвищення рівня своєї мовної компетенції. Такий стартап допоможе швидше вивчити місцеву мову. Він може містити аудіо чи відеоуроки, різноманітні вправи, тести для перевірки знань.
- Створення навчально-адаптаційного центру. Осередок, де надають підтримку та консультації людям з інвалідністю, які переїжджають за кордон. Цей центр може забезпечити різні послуги, такі як курси місцевої мови, навчання основам культури та історії країни, а також інші ресурси для допомоги інтеграції в нове оточення.
- Організація груп підтримки у соціальних мережах. Це дозволить забезпечити спілкування та взаємодію між людьми з інвалідністю, що переїжджають за кордон, і може стати майданчиком для обміну досвідом, надання порад та підтримки,

а також може допомогти знайти нових друзів та партнерів для спільної діяльності.

- Додаток для навігації в місті: Створення мобільного додатку, який допоможе людям з інвалідністю легше орієнтуватися в незнайомому місті. Додаток може містити інформацію про доступність громадського транспорту, ресторанів, готелів та інших місць, враховуючи принципи універсального дизайну.

Отже, особливістю концепції подкасту про людей з інвалідністю, які виїхали з України, є ретельна підготовка кожного випуску, зважаючи на чутливість теми, яка висвітлюється. Подкасти є цікавим явищем сучасного медійного простору, яке потребує вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковальова Т. Як мас-медіа руйнують стереотипи про людей з інвалідністю. Права людини та мас-медіа в Україні : збірник конспектів лекцій. Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2018. 260 с.

Дар'я КІЗІЛОВА,
здобувачка вищої освіти,
Бердянський державний
педагогічний університет
Наталія РУЛА,
канд. філол. н., ст.
викладачка
Бердянський державний
педагогічний університет

РЕГУЛЯЦІЯ МЕДІАГАЛУЗИ ТА ПРАВА ЖУРНАЛІСТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Права людини є невід'ємним складником існування та розвитку будь-якого суспільства. Здавна життя громади регулювалося конкретними правилами (моральні норми, традиції тощо). Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються Конституцією України як найвища соціальна цінність.

Зародження ідеї про права людини датується VII ст. до н. е. [2, 9]. У своєму русі до певної досконалості права людини мали за фундамент наявність та закріплення відповідальності за скоєний злочин. Система прав людини змінювалася відповідно до загальних умов розвитку окремого суспільства саме у контексті держави. Так виникає перша у світі Конституція, що описувала устрій країни – «Договори і